

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА

ПО

СЪДЕБНА МЕДИЦИНА И ДЕОНТОЛОГИЯ

Приета от Катедрен съвет на 02.07.2020 г.

Утвърдена от Факултетен съвет с Протокол № 5 от 08.07. 2020г.

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ**

СЪДЕБНА МЕДИЦИНА И ДЕОНТОЛОГИЯ

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	Часове				Часове по години и семестър	
		всичко	лекции	упражнения	кредит		
Съдебна медицина и деонтология	X-ти	75 ч.	45 ч.	30 ч.	4,2	X	3/2

Наименование на дисциплината:

„Съдебна медицина и деонтология” / *medicina legalis*/.

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Присъствени лекции и упражнения, самоподготовка

Курс на обучение:

V курс – II семестър

Продължителност на обучение:

1 (един) семестър

Хорариум:

45 часа лекции, 30 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

PP презентации, литературни източници.

Мултимедийни презентации, дискусии, демонстрация на съдебномедицински препарат и случаи, решаване на практически задачи, запознаване с конкретни съдебни казуси, лабораторна работа, наблюдаване на макро- и микроскопски препарати.

Форми на оценяване:

Тест + писмен изпит + устен изпит.

Текущо оценяване, решаване на тестове, решаване на съдебномедицински казус.

Формиране на крайната оценка:

Крайната оценка определя в каква степен даденият студент е постигнал целта на обучението, поставена в началото. Тя е многокомпонентна и включва следните компоненти:

1. оценка(и) от *текущ контрол и самостоятелни задания*;
 2. оценка от *писмената работа на семестриалния изпит*;
 3. оценка от *стартов тест* за семестриалния изпит
 4. *уточняваща* оценка от устен изпит;
- *бонус за резултати от състезания и конкурси, т.н.*

За всеки компонент, участващ в крайната оценка, се определя коефициент на значимост (от 0 до 1), като общата сумата на коефициентите е 1. Крайната оценка се получава като сбор от оценките по шестобална система от различните компоненти, умножени със съответните коефициенти на значимост, както следва:

Q – крайна оценка

K1 – оценка от текущ контрол

K2 – оценка от писмената работа на семестриалния изпит

K3 – сборна уточняваща оценка от стартовия тест, устен изпит, бонус за добри резултати.

Формулата за оформяне на крайната оценка е: $Q = K_1 + K_2 + K_3$;

$K_1 = 0,2$; $K_2 = 0,5$; $K_3 = 0,3$

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб 2, то крайната оценка е задължително слаб 2.

Аспекти при формиране на оценката:

Участие в дискусии, решаване на тестове и практически задачи.

Семестриален изпит:

Да (входящ тест; писмен и устен изпит).

Държавен изпит:

Не.

Водещ преподавател:

Хабилитиран преподавател от катедра „Съдебна медицина и деонтология” – доц. д-р Светлозар Спасов Спасов

Катедра:

„Съдебна медицина и деонтология”

Анотация:

Дисциплината „Съдебна медицина и деонтология” дава възможност за придобиване на знания и практически умения за отработване на съдебномедицински казуси в медицинската практика. Съдебната медицина разглежда следните основни въпроси:

Процесуални основи на съдебната медицина.

Съдебномедицинска травматология.

Основи на съдебномедицинската експертиза на живи лица.

Съдебномедицинско акушерство и гинекология.

Експертиза на престорени болести и самоувреждания.

Експертиза при спорен родителски произход.

Съдебномедицинска токсикология.

Танатология.

Съдебномедицинска експертиза по писмени данни.

Експертиза на веществени доказателства.

Медицинска етика и деонтология.

Основната цел на обучението по съдебна медицина е създаването у завършващите магистри-лекари необходимия набор релевантни **знания и практически умения за отработване на съдебномедицинските казуси в практиката им**. По-подробно целите могат да бъдат разделени на:

- **Катедрена цел** на ЛЕКАР - МАГИСТЪР т.е. какви знания и умения трябва да е придобил студента по медицина след преминаване на курса по съдебна медицина.
- **Непосредствени, близки и крайни /перспективни/** цели на обучението.
- **Специфични учебни цели** за всяка конкретна учебна единица /лекция или упражнение, семинар и др./
- При определянето на учебните цели задължително се спазват следните изисквания към тях :
 - **релевантност** – да отговарят на нуждите на обучаващия се и на поставената институтска цел
 - **логичност** – във формулировката да няма вътрешни противоречия
 - **точност** – да се избягват многозначните термини
 - **реализуемост** – в зависимост от времетраенето на обучението, наличната материална база, условия.

- **измеримост** – да съществува във формулировката и в критерия, необходим за оценка на резултатите

- **наблюдаемост**

Всяка учебна цел съдържа в себе си компетентността, която се цели, условието за извършване на действието, както и критерият за изпълнението ѝ.

Основни задачи на учебната програма:

Задачите на обучението по съдебна медицина и деонтология са чрез използването на вече усвоени знания и практически умения, с минимално обременяване с нови и неизвестни за студентите факти, при усилена работа на практическите упражнения, да се достигне оптимално ниво на подготовка за изпълнение на посочената цел. Основна задача на обучението по медицина е формирането на знания и елементарен опит за участие на завързващите медици в специфичната работа на органите на правораздаването.

Методи на обучение:

Методологично съдебната медицина си служи с рутинните клинични методи на изследване и обучение, известни от другите медицински дисциплини. Част от методиките са приспособени към естеството и особеностите на съдебната медицина, а трета група са оригинални методики, описани в съдебномедицинската литература. Експериментът като методика също се използва при обучението и работата. Основни методи на обучение в Катедрата са :

- демонстрация на съдебномедицински препарат или случай
- решаване на проблемни задачи от практиката
- запознаване на студентите с проблематиката на темата чрез запознаване с конкретни съдебни казуси
- работа по групи
- лабораторна работа
- работа по тестове и типови задачи

Технически средства, прилагани в обучението:

В обучението се използват мултимедийни презентации, схеми, скици, изработени органични препарати, изработени постери по отделни съдебни казуси. Специфични апарати и учебни средства са спектрофотометърът, лабораторна техника, хистологичните препарати.

Контролът в Катедрата по съдебна медицина се осъществява както следва:

- поради специфичността на дисциплината в Катедрата се прие, че не е уместен **входящ/предварителен/** контрол на студентите

- **текущият контрол** в Катедрата следва да бъде основан на разработени тестове за **всяко** практическо упражнение с контролно-осведомителна функция. Уместно е прилагането на писмено изпитване върху главите “Съдебномедицинска травматология” и “Танатология”. Една трета от крайната оценка на обучавания да се приеме оценката от текущия контрол.
- **Заключителен /кумулятивен/ контрол** представлява семестриалния изпит, като оценката от него представлява две трети от крайната оценка. Изпитът се състои от тестово изпитване, писмен изпит по изтеглени от студентите въпроси и събеседване за оформяне на крайната оценка.

Методите на контрол в Катедрата са следните :

- **устно изпитване** – използва се при трите вида контрол. Предимствата на този метод се състоят в личния контакт между екзаминатора и студента, гъвкавост на изпитващия като се отчитат и личните качества на студента, проследява се хода на мисловната дейност, навременна корекция на грешките допуснати от студента.
- **писмено изпитване** – за кратко време се проверяват всички студенти, еднаквост на поставените въпроси, възможност за адекватна оценка на постигнатите учебни резултати. Подходящо да изпитване върху цели раздели от материала.
- **изпълнение на практическа задача** – единично или групово
- **програмиран контрол** – в реални условия изразяващ се в тестово изпитване.

Очаквани резултати:

Задължителни компетенции след приключване на обучението по съдебна медицина :

- теоретични знания: елементарни познания по процесуалните основи на съдебномедицинската експертиза в Р България, задълбочени познания по съдебномедицинската травматология, танатология, токсикология, деонтология.
- практически умения: пълноценно участие в оглед на местопроизшествието на труп; самостоятелно изработване на съдебномедицинско удостоверение; разпознаване на белезите на смъртта, определяне на давността ѝ, първична оценка на вида и рода ѝ, адекватна реакция спрямо органите на МВР и сезирането им в необходимите случаи.

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните теоретични знания и практически умения:

- да притежават елементарни познания по процесуалните основи на съдебномедицинската експертиза в Р. България;
- да притежават задълбочени познания по съдебномедицинска травматология;
- да притежават задълбочени познания по танатология;
- да притежават задълбочени познания по токсикология;
- да притежават задълбочени познания по деонтология;
- да притежават практически умения за пълноценно участие в оглед на местопроизшествието на труп;
- да притежават практически умения за самостоятелно изработване на съдебномедицинско удостоверение;
- да притежават практически умения за разпознаване на белезите на смъртта, определяне на давността ѝ, първична оценка на вида и рода ѝ;
- да притежават основни практически умения за съдебномедицинска идентификация на личността;
- да притежават практически умения за адекватна реакция спрямо следствено-съдебните органи и сезирането им в необходимите случаи.

ЛЕКЦИИ – ТЕЗИСИ:

ЛЕКЦИЯ 1. – 2 учебни часа – Предмет, задачи, методи, съдържание на съдебната медицина. Процесуални основи и организация на съдебномедицинската експертиза.

Исторически аспекти на съдебната медицина. Предмет, задачи, методи, съдържание на съдебната медицина. Процесуални основи и организация на съдебномедицинската експертиза – НПК, НК, ГКП. Права и задължения на експерта. Видове експертизи. Обекти на съдебномедицинската експертиза. Отговорност на експертите. Организация на съдебно-медицинското обезпечаване в Р България.

ЛЕКЦИЯ 2. – 2 учебни часа – Увреждания от механични фактори – обща характеристика, класификация на уврежданията. Съдебномедицинска експертиза при увреждания от твърди тъпи предмети.

Увреждания от механични фактори – обща характеристика, класификация на уврежданията. Съдебномедицинска експертиза при увреждания от твърди тъпи предмети. Мекотъкани травматични увреждания – охлузвания, кръвонасядания, разкъсно-контузна рана. Специфични за съдебната медицина счупвания на кости. Увреждания на вътрешните органи от твърди тъпи предмети. Съдебномедицинско

значение на уврежданията от твърди тъпи предмети. Задачи на експертизата при тези увреждания.

Лекция 3. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза при увреждания от транспортни средства.

Съдебномедицинска експертиза при увреждания от транспортни средства. Определение, класификация, видове. Релсови превозни средства и превозни средства с меки шини. Блъскане от лек автомобил- характеристика на травматичните увреждания. Прегазване от лек автомобил- характеристика на уврежданията. Травма вътре в купето на автомобила – характеристика на уврежданията. Проблематика при транспортните травми. Задачи пред експертизата. Съдебномедицинско значение.

Лекция 4. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза при увреждания от остри предмети и огнестрелни оръжия.

Съдебномедицинска експертиза при увреждания от остри предмети и огнестрелни оръжия. Прободна, порезна, прободно-порезна, посечна рани. Морфологична характеристика. Изстрел от далечно разстояние, близко разстояние и упор. Морфологична характеристика на входната и изходната огнестрелни рани. Допълнителни фактори на изстрела. Съдебномедицинско значение. Задачи пред експертизата

Лекция 5. – 2 учебни часа – Причина и генеза на смъртта при механични увреждания. Витални и послесмъртни увреждания.

Причина и генеза на смъртта при механични увреждания. Непосредствени причини за смъртта при механични травми. Късни (вторични) причини на смъртта при механични травми. Витални механични увреждания. Витална реакция. Видове признаци на витална реакция. Послесмъртни механични увреждания.

Лекция 6. Механични асфиксии – 2 учебни часа – общи въпроси, класификация на механичните асфиксии. Странгулации – обесване, загърляне, удушване.

Механични асфиксии- общи въпроси, класификация на механичните асфиксии. Патологична физиология на механичните асфиксии. Странгулации – обесване, загърляне, удушване – общи и видови признаци, род на смъртта. Проблематика. Задачи пред експертизата

Лекция 7. – 2 учебни часа – Други видове механични асфиксии – удавяне, запушване на дихателните пътища, асфиксии от притискане на снагата.

Други видове механични асфиксии – удавяне, запушване на дихателните пътища, асфиксии от притискане на снагата, асфиксия в затворено тясно пространство. Проблематика. Задачи пред експертизата.

Лекция 8. – 2 учебни часа – Увреждания от електрически ток и крайни температури (изгаряне, общо охлаждане на тялото, измръзване). Специфични съдебномедицински въпроси.

Увреждания и смърт от техническо електричество. Местно и общо действие на тока. Увреждания и смърт от атмосферно електричество. Увреждания и смърт от висока температура. Местно и общо действие на високата температура. Увреждания и смърт от ниска температура. Местно и общо действие на ниската температура /общо охлаждане на тялото, измръзване/. Специфични съдебномедицински въпроси.

Лекция 9. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска токсикология – общи въпроси, съдебномедицинско установяване на отравянията.

Съдебномедицинска токсикология – определение за „отрова“. Токсокинетика и токсодинамика на отравянията. Условия, от които зависи действието на отровите – общи въпроси. Съдебномедицинско установяване на отравянията при живи лица и трупове.

Лекция 10. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска токсикология – специална част, отравяния с различни видове отрови. Редки необичайни отравяния.

Съдебномедицинска токсикология – специална част – отравяния с различни видове отрови. Редки необичайни отравяния

Лекция 11. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза на трупове, починали от насилствена смърт. Скоропостижна смърт.

Съдебномедицинска експертиза на трупове починали от насилствена смърт. Скоропостижна смърт. Организация и етапи на съдебномедицинското изследване на трупа. Първоначален външен оглед на трупа на мястото, където е намерен. Изследване на трупа при аутопсията. Съдебномедицинска класификация на смъртта. Скоропостижна смърт у деца и възрастни – причини и генеза. Диагностика и задачи на съдебномедицинската експертиза при скоропостижна смърт. Медицинско свидетелство за смърт.

Лекция 12. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска танатология. Причина и генеза на смъртта. Понятие за клинична, мнима, мозъчна и биологична смърт. Установяване на смъртта. Групни изменения – установяване на давността на настъпването на смъртта.

Съдебномедицинска танатология. Причина и генеза на смъртта. Понятие за клинична, мнима, мозъчна и биологична смърт. Установяване на смъртта. Трупни изменения. Ранни трупни изменения – трупни петна, трупно изстиване, трупно изсъхване, автолиза. Късни и консервационни трупни изменения. Установяване на давността на настъпването на смъртта

Лекция 13. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Телесни повреди по нашия Наказателен кодекс. Правен и медицински критерий за телесната повреда. Кратък коментар на различните медикобиологични признаци.

Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Телесни повреди по нашия Наказателен кодекс. Правен и медицински критерий за телесната повреда. Кратък коментар на различните медикобиологични признаци.

Лекция 14. – 2 Съдебномедицинска експертиза по въпросите на пола. Полови престъпления – правни критерии по Наказателния кодекс. Съдебномедицинска експертиза при блудство, изнасилване и хомосексуални действия.

Съдебномедицинска експертиза по въпросите на пола. Полови престъпления – правни критерии по Наказателния кодекс. Съдебномедицинска експертиза при блудство, изнасилване и хомосексуални действия

Лекция 15. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза при бременност, аборт, станало раждане. Криминален аборт – правна регламентация на аборта по желания в Р България. Наказателна отговорност при криминален аборт.

Съдебномедицинска експертиза при бременност, аборт и станало раждане. Криминален аборт – правна регламентация на аборта по желание в Р България. Наказателна отговорност при криминален аборт.

Лекция 16. – 2 учебни часа – Детеубийство – правен критерий. Съдебномедицинска експертиза на трулове на новородени при детеубийство. Основни въпроси, особености на изследването на трупа.

Детеубийство – правен критерий. Съдебномедицинска експертиза на трулове на новородени при детеубийство. Основни въпроси, особености на изследването на трупа.

ЛЕКЦИЯ 17. – 2 учебни часа – Спорен родителски произход. Кръвнотипова експертиза – генетични закони, методи на изследване, възможности на експертизата. Системата АВ0 – клинично и съдебномедицинско значение.

Спорен родителски произход. Кръвнотипова експертиза – генетични закони, методи на изследване, възможности на експертизата. Системата АВ0 – клинично и съдебномедицинско значение.

Лекция 18. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза на веществени доказателства. Доказване на кръв, сперма, слюнка и други материали от биологичен произход. ДНК – идентификация.

Съдебномедицинска експертиза на веществени доказателства. Доказване на кръв, сперма, слюнка и други материали от биологичен произход. ДНК – идентификация.

Лекция 19. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза при идентификация на личността. Идентификационни системи.

Съдебномедицинска експертиза при идентификация на личността. Идентификационни системи. Идентификация на живо лице. Идентификация на труп.

Лекция 20. – 2 учебни часа – Правно-деонтологични въпроси на медицинската практика – правомерност на медицинските действия. Евтаназия.

Правно-деонтологични въпроси на медицинската практика. Правомерност на медицинските действия. Евтаназия.

Лекция 21. – 2 учебни часа – Професионални нарушения от страна на медицинските работници. Класификация на професионалните нарушения. Умишлени престъпления във връзка с медицинската дейност.

Професионални нарушения от страна на медицинските работници. Класификация на професионалните нарушения. Умишлени престъпления във връзка с медицинската дейност.

Лекция 22. – 3 учебни часа – Непредпазливи действия на медицинските работници и незнание на професията. Лекарски грешки. Нещастни случаи в медицинската практика.

Непредпазливи действия на медицинските работници и незнание на професията. Лекарски грешки. Нещастни случаи в медицинската практика.

УПРАЖНЕНИЯ – ТЕЗИСИ

Упражнение № 1 – 2 часа – Въведение в съдебната медицина и процесуални основи на съдебната медицина.

Въведение в съдебната медицина- общо понятие за съдебната медицина. Обекти на съдебномедицинската експертиза. Запознаване на студентите с изискванията на Катедрата, начина на провеждане на упражненията, текущия и краен контрол.

Запознаване на студентите с материалната база и изискванията на катедрата, свързани с обучението по съдебна медицина. Запознаване на студентите с основните цели на обучението по съдебна медицина. Запознаване на студентите с основните направления, предмети, задачи и методи на съдебната медицина, дискусия по темата.

Упражнения № 2. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза по писмени данни. изготвяне на СМЕ по писмени данни.

Запознаване на студентите с процесуалните основи и организация на съдебномедицинската експертиза в Р. България. Запознаване на студентите с основни съдебномедицински понятия – обект на съдебномедицинска експертиза и видове експертизи. Запознаване на студентите с правата, задълженията, отговорността и правото на отвод на експерта. Запознаване на студентите с проблемите, които могат да възникнат в работата на практикуващия лекар от съдебномедицинско естество.

Упражнение № 3. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза при травматични увреждания от твърди тъпи предмети.

Съдебномедицинска експертиза при травматични увреждания с твърди тъпи предмети. Увреждания от механични фактори – обща характеристика, класификация на уврежданията. Съдебномедицинска експертиза при увреждания от твърди тъпи предмети. Мекотъканни травматични увреждания – охлузвания, кръвонасядания, разкъсно-контузна рана. Специфични за съдебната медицина счупвания на кости. Увреждания на вътрешните органи от твърди тъпи предмети. Демонстрации на препарати, фотоси, диапозитиви, на труп и на живо лице.

Запознаване на студентите с характеристиката и класификацията на механичните увреждания. Запознаване на студентите с характеристиката и класификацията на уврежданията от твърди тъпи предмети. Запознаване на студентите със задачите на експертизата при тези увреждания. Запознаване на студентите със съдебномедицинското значение на тези увреждания. Наблюдения на макроскопски препарати, фотоси, диапозитиви, на труп и на живо лице. Решаване на съдебномедицински казус и тест от студентите.

Упражнение № 4. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза при травматични увреждания от остри предмети.

Съдебномедицинска експертиза при увреждания с остри предмети. Прободна, порезна, прободно-порезна, посечна рани. Морфологична

характеристика. Демонстрации на препарати, фотоси, диапозитиви, на труп и на живо лице.

Запознаване на студентите с характеристиката и класификацията на уврежданията от остри предмети. Запознаване на студентите с тяхната морфологична структура. Запознаване на студентите със задачите на експертизата при тези увреждания. Запознаване на студентите със съдебномедицинското значение на тези увреждания. Наблюдавания на макроскопски препарати, фотоси, диапозитиви, на труп и на живо лице. Решаване на съдебномедицински казус и тест от студентите.

Упражнение № 5. – 2 учебни часа съдебномедицинска експертиза при увреждания от транспортни средства.

Съдебномедицинска експертиза при травматични увреждания от транспортни средства. Демонстрации на препарати, фотоси, диапозитиви, на труп и на живо лице.

Запознаване на студентите с характеристиката и класификацията на уврежданията при транспортните травми. Запознаване на студентите с характеристиката и класификацията на уврежданията при автомобилните травми. Запознаване на студентите със задачите на експертизата при автомобилните травми. Запознаване на студентите със съдебномедицинското значение на увреждания при автомобилните травми. Наблюдение на микроскопски препарати – мастна емболия. Наблюдения на макроскопски препарати, фотоси, диапозитиви, на труп и на живо лице. Решаване на съдебномедицински казус и тест от студентите.

Упражнение № 6. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза при механични асфиксии.

Съдебномедицинска експертиза при механични асфиксии. Странгулации – обесване, загърляне, удушване – общи и видови признаци, род на смъртта. Проблематика. Задачи пред експертизата. Други видове механични асфиксии - удавяне, запушване на дихателните пътища, асфиксии от притискане на снагата, асфиксия в затворено тясно пространство. Демонстрация на труп.

Запознаване на студентите с класификацията и патофизиологията на механичните асфиксии. Запознаване на студентите със задачите на експертизата при механичните асфиксии. Наблюдения на макроскопски препарати, фотоси, диапозитиви и демонстрация на труп. Решаване на съдебномедицински казус и тест от студентите.

Упражнение № 7. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза при увреждания от огнестрелни оръжия.

Съдебномедицинска експертиза при травматични увреждания от огнестрелни оръжия. Изстрел от далечно разстояние, близко разстояние и

упор. Морфологична характеристика на входната и изходната огнестрелни рани. Допълнителни фактори на изстрела. Демонстрации на препарати, фотоси, диапозитиви, на труп и на живо лице.

Запознаване на студентите с характеристиката и класификацията на уврежданията от огнестрелни оръжия спрямо дистанцията на възпроизвеждане на изстрела. Запознаване на студентите с морфологичната характеристика на входната и изходната огнестрелни рани. Запознаване на студентите с видовете допълнителни фактори на изстрела. Запознаване на студентите със задачите на експертизата при тези увреждания. Запознаване на студентите със съдебномедицинското значение на тези увреждания. Наблюдения на макроскопски препарати, фотоси, диапозитиви, на труп и на живо лице. Решаване на съдебномедицински казус и тест от студентите.

Упражнение № 8. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза на труп – експертиза, смърт, послесмъртни изменения, диагностика на смъртта. оглед на труп на местопроизшествието.

Съдебномедицинска експертиза на труп – демонстративно упражнение.

Запознаване на студентите с основните изисквания на катедрата, свързани с работата в аутопсионната (секционната) зала. Запознаване на студентите с организацията и етапите на съдебномедицинското изследване на трупа. Демонстрация на основните проби за доказване на пневмоторакс, въздушна емболия или тромбоемболия в белодробната артерия. Запознаване на студентите с начина и правилата на издаване на медицинско свидетелство за смърт.

Упражнение № 9. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза на труп – скоропостижна смърт. съдебномедицинска експертиза на труп на новородено. детеубийство.

Съдебномедицинска експертиза на труп. Съдебномедицинска експертиза при травматични увреждания, смърт, послесмъртни изменения, диагностика на смъртта.

Запознаване на студентите с процесуалните основи и задачи на съдебномедицинската експертиза на труп при травматични увреждания. Запознаване на студентите с клиничните признаци на настъпила смърт. Запознаване на студентите с видовете трупни изменения и използването им като индикатори за определяне на давност на смъртта. Дискусия по темата и разглеждане на конкретна съдебномедицинска експертиза на труп.

Упражнение № 10. – 2 учебни часа Съдебномедицинска експертиза на труп – демонстративно упражнение.

Участие на студентите по групи или индивидуално в написване на съдебномедицинска експертиза на труп.

Упражнение № 11. – 2 учебни часа – Изготвяне на СМЕ на труп и нейното обсъждане.

Участие на студентите по групи или индивидуално в написване на съдебномедицинска експертиза на труп. Дискусия по написаните СМЕ на труп.

Упражнение № 12. – 2 учебни часа съдебномедицинска експертиза на живи лица – основни въпроси.

Запознаване на студентите с поводите за освидетелстване и съответната съдебномедицинска документация. Демонстрация на съдебномедицинско освидетелстване по желание на пострадал.

Упражнение № 13. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Телесни повреди по НК.

Запознаване на студентите с процесуалните основи и задачи на този вид експертиза. Запознаване на студентите с медико-биологичните характеристики на телесните повреди по нашия НК. Дискусия по темата и разглеждане на конкретна съдебномедицинска експертиза на живо лице.

Упражнение № 14. – 2 учебни часа – Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Изготвяне на СМЕ на живо лице.

Участия на студентите по групи или индивидуално в написване на съдебномедицинска експертиза на живо лице.

Упражнение № 15. – 2 учебни часа – Правно-деонтологични въпроси на медицинската практика. казуси.

ЛИТЕРАТУРА:

- Дойчинов И., Съдебна медицина, Пловдив ,1997
- Съдебна медицина за студенти по медицина. Под редакцията на проф. д-р Стойчо Раданов, 1992
- Ръководство за практически упражнения по съдебна медицина. Под редакцията на проф. д-р Стойчо Раданов, Медицина и физкултура, София, 1984
- Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Под редакцията на проф.д-р Стойчо Раданов, С., Медицина и физкултура, 1986
- Печилков, И., Телесни повреди по Наказателния кодекс на НРБ
- Д-р Светлозар Спасов – Избрани въпроси по медицинска деонтология и медицинско право – ръководство за студенти, бакалаври и магистри в областта на медицината – Университетско издателство „Паисий Хилендарски” – Пловдив 2015 г.

➤ Светлозар Спасов – Съвременна обща медицинска деонтология – Университетско издателство „Паисий Хилендарски” – Пловдив 2018 г.

➤ Иван Црънчев, Пламена Динева, Кристина Хаджиева, Светлозар Спасов – Сборник с примерни тестови въпроси по съдебна медицина – Катедра по съдебна медицина и деонтология Медицински университет – Пловдив – Лакс Бук – Пловдив – 2018 г.

➤ Иван Црънчев – Съдебномедицински аспекти на насилието под редакцията на доц. д-р П. Тимонов, д.м. – Лакс Бук – Пловдив – 2020 г.

КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ

1. Обекти на съдебномедицинската експертиза. Съдебномедицинска документация. Описание и характеристика на отделните видове съдебномедицинска документация.

2. Увреждания и смърт от различни външни въздействия. Определение и квалификация на уврежданията. Увреждания от механични фактори – обща характеристика, класификация. Фактори, имащи значение при причиняване на уврежданията. Механизъм и начин на причиняване на увреждането.

3. Съдебномедицинска експертиза при увреждания и смърт от твърди тъпи предмети. Охлузване, кръвонасядане, рани – определение, механизъм на причиняване, морфология, съдебномедицинско значение. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

4. Съдебномедицинска експертиза при увреждания и смърт от твърди тъпи предмети. Уврежданията на вътрешните органи и костите от твърди тъпи предмети. Съдебномедицинско значение.

5. Автомобилна травма. Определение, класификация и обща характеристика на уврежданията. Особености на експертизата – етапи и комплексност. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

6. Механогенеза и морфология на уврежданията при блъскане на човек от движещ се автомобил. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

7. Механогенеза и морфология на уврежданията при прегазване на човек от движещ се автомобил. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

8. Механогенеза и морфология на уврежданията при травма вътре в автомобила. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

9. Увреждания и смърт от остри предмети. Прободни и порезни наранявания. Морфологична характеристика на уврежданията. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

10. Увреждания и смърт от остри предмети. Прободно-порезни и посечни наранявания. Морфологична характеристика на уврежданията. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

11. Увреждания от огнестрелни оръжия. Огнестрелни оръжия и боеприпаси – кратка характеристика. Съдебна балистика – произвеждане на изстрел и увреждащи фактори.

12. Балистика на огнестрелната рана – механизъм на образуване на уврежданията – входна огнестрелна рана, раневи канал (постоянна и временна кухина), изходна огнестрелна рана. Дистанции на изстрела.

13. Увреждания от огнестрелни оръжия. Изстрел от далечно разстояние. Характеристика на уврежданията – входна огнестрелна рана, раневи канал и изходна огнестрелна рана.

14. Увреждания от огнестрелни оръжия. Изстрел от близко разстояние. Характеристика на уврежданията – входна огнестрелна рана, раневи канал и изходна огнестрелна рана.

15. Увреждания от огнестрелни оръжия. Изстрел от упор. Характеристика на уврежданията – входна огнестрелна рана, раневи канал и изходна огнестрелна рана.

16. Увреждания от огнестрелни оръжия със сачми, атипични, самоделни, оръжия със специално предназначение, увреждания от експлозивни. Кратка характеристика на оръжията и уврежданията.

17. Основни въпроси на съдебномедицинската експертиза при увреждания от огнестрелни оръжия.

18. Прижизненост на механичните увреждания.

19. Причина и генеза на смъртта при механични увреждания.

20. Увреждания и смърт от висока и ниска температура. Характеристика на уврежданията. Възможност за изгаряне на труп. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

21. Увреждане и смърт от електрически ток – техническо и атмосферно електричество. Особености на експертизата. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

22. Разстройство на здравето и смърт от кислородна недостатъчност (механична асфиксия). Общо за хипоксията и механичната асфиксия. Класификация на механични асфиксии.

23. Механични асфиксии от притискане на шията (странгулации). Танатогенетични механизми. Видове. Характеристика. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

24. Механична асфиксия от притискане на снагата, от запушване на дихателните отвори и дихателните пътища. Асфиксия в тясно затворено пространство. Автоеротична асфиксия. Характеристика. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

25. Съдебномедицинска експертиза при удавяне – фази, трупна картина, диагностика. Смърт във вода. Въпроси на съдебномедицинската експертиза.

26. Разстройство на здравето и смърт от отравяне. Общи въпроси. Условия, от които зависи действието на отровите. Токсокинетика и токсодинамика.

27. Отравяне с наркотични вещества – морфин, хероин, кокаин и др. Характеристика на отравянията. Особености при изследването на трупа при смърт от наркотични вещества.

28. Отравяне с етилов алкохол. Характеристика на отравянето. Съдебномедицинска експертиза за установяване на алкохол при живо лице и труп.

29. Съдебномедицинска експертиза на живи лица. Общи данни. Поводи. Етапи и методика на изследване, съдебномедицинска документация – видове, структура. Процесуални изисквания.

30. Съдебномедицинска експертиза на телесните повреди по нашия НК. Правен и медицински критерий. Определяне характера на телесната повреда. Медико-биологична характеристика на лека телесна повреда.

31. Медико-биологична характеристика на тежката телесна повреда по нашия НК.

32. Медико-биологична характеристика на средната телесна повреда.

33. Съдебномедицинска експертиза при престорени болести и самоувреждания. Задачи на съдебномедицинската експертиза.

34. Съдебномедицинска експертиза при полови престъпления. Блудство. Правни критерии. Съдебномедицински въпроси.

35. Съдебномедицинска експертиза при полови престъпления. Изнасилване. Правни критерии. Съдебномедицински въпроси.

36. Съдебномедицинска експертиза при полови престъпления. Хомосексуални прояви. Правни критерии. Съдебномедицински въпроси.

37. Съдебномедицинска експертиза на труп. Учение за смъртта. Умиране и смърт. Диагностика на смъртта. Медицинско свидетелство за смърт. Мнима смърт.

38. Суправитални реакции. Ранни трупни изменения. Съдебномедицинско значение.

39. Късни трупни изменения. Съдебномедицинско значение.

40. Определяне давността на смъртта. Методи и съдебномедицинското им значение.

41. Организация и етапи на изследването на трупа. Оглед на трупа на местонамирането. Изследване на трупа при аутопсия. Поводи за съдебномедицинско изследване на труп. Правила за съдебномедицинско изследване на трупа.

42. Съдебномедицинско изследване на трупове на новородени. Детеубийство. Правни критерии. Съдебномедицински въпроси.

43. Съдебномедицинско изследване на трупове, починали от ненасилствена скоропостижна смърт. Общи данни. Диагностика и задачи

на съдебномедицинската експертиза при скоропостижна смърт. Фактори, благоприятстващи настъпването на скоропостижна смърт.

44. Деонтология и медицинско право – взаимовръзки и тенденции. Деонтологични източници. Правно-медицински източници. Правна регламентация на медико-диагностичната дейност.

45. Медико-правна същност на Медицинските стандарти и наредби. Клинични пътеки – същност и правно значение.

46. Правоспособност на медицинските лица – български граждани и чужденци.

47. Граници на правоспособността на медицинските лица. Специализация. Работа в зоната на риска. Медицински дейности, упражнени в условия на крайна необходимост.

48. Информирано съгласие на пациентите по Закона за здравето. Съвременни законови изисквания към медицинските лица във връзка с предоставяне на информацията на пациентите.

49. Права на пациента по Европейската и Националната харта за правата на пациентите – изобщо, при хоспитализация и при спешни състояния.

50. Спешни състояния. Права на пациентите при медицинска спешност.

51. Обхват и нормативна уредба на задължителното и принудителното лечение.

52. Класификация на професионалните нарушения, пропуски и престъпления при упражняване на медицинската професия.

53. Наказателна и дисциплинарна отговорност на медицинските лица при професионални пропуски и грешки.

54. Административна и гражданска отговорност при професионални пропуски и грешки. Деликт. Понятие за вина. Ред за налагане на административните наказания при професионални пропуски и грешки. Начини за оспорване на акт, констативен протокол и наказателно постановление при налагани административни наказания на медицински лица.

55. Нещастни случаи в медицинската практика.

Автор на програмата – доц. д-р Светлозар Спасов, д.м.

РЪКОВОДИТЕЛ НА КАТЕДРАТА:

Доц. д-р С. Спасов ,д.м.....